

Opstaan tegen ondermijning

Ondermijning is een groot probleem. De criminele drugsindustrie veroorzaakt zware maatschappelijke schade. In het boek "De achterkant van Nederland" beschrijven Jan Tromp en Pieter Tops beeldend de parallelle samenleving die zich rond de grootschalige productie van drugs heeft ontwikkeld. Een verborgen criminele industrie van enorme omvang met liquidaties, corruptie en rip deals als naargeestige nevenverschijnselen: een sluipmoordenaar voor onze democratie. Het beeld dat Tromp en Tops schetsen verbaast ons als Brabantse bestuurders niet. Integendeel, we zijn met veel collega's in Zuid-Nederland volop bezig het tij te keren en ondermijnende criminaliteit terug te dringen. We investeren daar extra in, maar moeten het doen met de beperkte gemeentelijke, fiscale, justitiële en politiecapaciteit- en middelen die onze regio's zijn toebedeeld. En ja, dan helpt het als met de Taskforce Brabant-Zeeland tijdelijk wat bescheiden extra steun wordt geleverd, maar de omvang van het vraagstuk vraagt een structurele langjarige extra inspanning. Wat ons verbaast, zijn de lauwe reacties op het boek in politiek Den Haag. Het boek laat duidelijk zien wat de schaal van verborgen criminaliteit is, hoe de rechtstaat daardoor wordt aangetast en hoe professionals bij politie, Belastingdienst, Openbaar Ministerie en gemeente zich onvoldoende toegerust voelen en in hun aanpak daardoor weinig tempo kunnen maken. Dit vraagt om een duidelijke stellingname van Den Haag.

Het lijkt ons helder dat in een nieuw regeerakkoord voor de nieuwe kabinetsperiode de aanpak van ondermijning de echte urgentie moet krijgen. En om te voorkomen dat dat lippendienst blijft, doen wij vier concrete voorstellen:

- 'Strijdkas': er moet een structureel landelijk budget komen om de integrale aanpak van ondermijning vanuit de één-overheidsgedachte steviger te maken. Hierbij moet gedacht worden aan een bedrag in de orde van grootte van 150 miljoen euro.
- 'Ondermijningswet': de door professionals in de praktijk geconstateerde juridische knelpunten worden in een 'ondermijningswet' met voorrang aangepakt. De 'Ondermijningswet' is een landelijke regeling vergelijkbaar met de Rotterdamwet die gemaakt is vanuit de praktijkproblemen op het terrein van wijkleefbaarheid en woningtoewijzing.
- 'Opzetten Ondermijningsfonds': er moet een opzet komen voor effectiever afpakken van crimineel vermogen; waarbij wij een deel van de geïncasseerde (fiscale) baten kunnen benutten om de aanpak sterker te maken. De burgemeesters van de grotere steden deden daarvoor al in 2015 een voorstel.
- "Veranderen capacitaire verdeelsleutels": ondermijning moet als factor gaan meetellen in de verdeelsleutels van de politie, de Belastingdienst en het Openbaar Ministerie.

Als steden in Brabant willen we graag nog meer ruimte om als proeftuin te fungeren, voor vernieuwingen die onze slagkracht vergroten en voor kennisontwikkeling en overdracht voor heel Nederland.

Er is te lang weggekeken van de verborgen criminaliteit en de enorme op export gerichte drugsindustrie die de afgelopen decennia in ons land is ontstaan. Het terugdringen daarvan vergt tijd en inzet van alle betrokken overheden. Een nieuw kabinet zal zich expliciet daarvoor hard moeten maken.

P.G.A. Noordanus
Voorzitter Taskforce Brabant Zeeland
Burgemeester Tilburg

P.F.G. Depla
Burgemeester Breda

P. J. M. G. Blanksma-van den Heuvel
Burgemeester Helmond

J. A. Jorritsma
Burgemeester Eindhoven

A.G.J.M. Rombouts
Burgemeester 's-Hertogenbosch